

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Poëticum exemplum pauperis, morte gaudentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

ros remeare cupiebat, vel prece, vel pretio id obtinere nitens, Cuius rei cum ex ipso tyranno causâ audire vellet Clotho, respondit, domum se semiperfectam reliquisse, quam vellet ad fastigium perducere: quin, (quia eum nugas agere dicebat Clotho) saltem vnum diem apud superos adhuc degere vt sibi liceret, rogabat; quo tempore de pecunijs vxori nonihil iniungeret, atque vbi defossura thesaurum habuerit, demonstraret; quem oppidò dolebat in Megaclis inimici sui manus deuenturum. Dolebat etiam murum manere imperfectum; & nauium stationem inchoatam; & Pisides sub iugum nondum missos; & Lydis tributum non imperatum; nec sibi adhuc magnificum monumentum erectum; nec inscripta & commentarijs credita, quæ in vita gesserat; quibus expediendis, non vnum diem, sed viginti annos consumpturus erat. Dolebat, vxorem suam seruo, filiam tyranno in manus venturam; statuas & imagines sibi erectas, euertendas; neque illorum vllum, qui eum, tamquam amicissimi, instar Numinis alicuius adorauerunt, obstiturum; & mille alia talia. Nam auro, argento, purpurâ, peristromatis, equis, cœnis, famulitijs, delicijsq; omnibus carendum erat; ac insuper Rhadamanthi iudicium vehementissimè metuebat; apud quem suas crudelitates ac libidines, aliaque flagitia foierat acriter accusanda; à quo, quia & ipse noua supplicia, & ad immanitatem suam explendam recens inuenta in terras induxerat, præter alias pœnas, iussus est, non more ceterorum bibere ex obliuionis fonte, vt hoc pacto tantò grauiora tormenta persentisceret, recordans, semperque animo versans, & quis fuerit, & quanta apud superos potentia prauauerit: maximè autem, cum animo identidem recoleret, quantas doloribus, quantas delicias ac voluptates commutârit, ex Croëso Irus, ex fortunato infelicissimus factus. Hæc ferè, & plura de *peſsima* diuitis morte Lucianus.

III.

At de Cynisco paupere, & Micyllo sutore, omnia in contrarium recenset, qui Hecates cœnâ ac ouis laustralibus, cumque his sepiâ crudâ, deuoratis vitam finiëre: illudque solùm, contra Parcas, questi sunt, quòd tam longo tempore, apud superos errare, permitti essent; & Lachesis vniuersam colum ferè illis solis adglomerasset. Nimirum adeò pauperes erant, vt eam ob causam se à Morte contemni ac negligi arbitrarentur, neque exiguam esse iniuriam

iuriam existimarent, tot annis in vita relictos esse. Quarit igitur Clotho, cur tam grauius ferant vitæ moram, pro qua alij mille auri puri talenta se daturus repromississent? Cui respondet Micylus: Non admodum me delectat munus illud Cyclopi, videlicet in hunc modum polliceri:

Post omnes alios, tandem ipse vorabitur Vis:

Sive enim primum deuoret, sive postremum, ydem me dentes manent. Sed enim neque alias meæ res, ut diuitum se habent. Nostra enim & illorum vita (quemadmodum aiunt) perpendiculo inter se distant: quandoquidem tyrannus, qui in vita horrendus omnibus & suspiciendus videbatur, nunc auro, argento, vestibusq; exutus, tum & equis, cænis, pueris, ac mulieribus post se relictis, eorum desiderio non iniuria cruciatur, nec à tot commodis se abstrahi fert grauius: quibus nescio quomodo, anima ipsa velut glutino hæret affixa, neq; se facile sinit auelli, ut qua eis iam inhaerit: quin magis tamquam vinculum aliquod est infragile, cui ipsos illigari irretiriq; contingit, adeò ut ubi quispiam eos abducere parârit, plorent. Ac cum in ceteris sint feroces, in hac tamen via, que ad inferos ducit, meticulosi deprehenduntur. Itaq; subinde dant terga, & ad ea, que procul in luce, apud superos geruntur respicere gestiunt: sicut stultus hic faciebat, qui non solum in itinere aufugere conabatur, verum etiam hic mortem frustra deprecatur. At ego, ut qui in vita pignus haberem nullum, non agrum, non domum magnifice extructam, non aurum, non supellectilem, non nominis gloriam, non imagines, ad mortem expeditus merito eram. At statim ut mihi solum innuit Atropos, abiectis & subula, & loro geniculari, tantum crepidam quamdam manu portans voluntarius sequebar, usque adeò haud grauatim, ut dum præ festinandi studio subsulto, neque calceos subligârim, neque atramentum absterferim. Immo verò præcurrebam, qua ante me essent spectare gestiens. Neque enim a tergo mihi erat relictum quidquam, quod me vel conuertere, vel reuocare potuisset. Et per Iouem, quæcumq; hic apud vos video, mirum quam mihi placent: nam pares honorum gradus hic dari, nec quemquam vicino præstare, res mihi omnium longe suauissima videtur. Deinde coniecturam facio, ne es quidem alienum hic a creditoribus repositi, neq; tributum cuiquam pendi, neque, quod omnium maximum est, hyberno tempore quemquam rigere, neque agrotare, neq; potentiores in humiliores pugnos ingerere. Postremo pace consistunt omnia, & in con-

trarium tota vita ratio versa. Siquidem nos pauperuli videmus, discrusiantur autem & plorant diuites. Cùm apud superos propter tyrannum habitarem, qua apud eum fierent, nimis quàm accurate inspectabam. At tum quidem feliciter, ex aequo cum dijs viuere mihi videbatur. Nam cùm purpura florem spectarem, & comitantium turbam numerarem, aurum ac pocula gemmis distincta mirarer, lectos argenteis pedibus suffultos superem: beatum planè hominem predicabam. Ad hac, eorum qua in cenam apparabantur, nidor saepe me prurire faciebat. Iam verò cùm pro maiestate in publicum prodiret, & se ipse subinde erigens velut resupinaret, obuijsq; stuporem iniceret, ceteris mortalibus pulchrior, & fortuna beneficio toto pane regio cubito sublimior videbatur. Sed ubi iam vita functus esset, ipse quidem istis delicijs exutus ridiculo fuit omnibus: ego verò meam stultitiam multo magis ridebam, qui eiusmodi non hominem, sed hominis probrum, ad stuporem usque, miratus fuisset, cuius felicitatem, ex epularum tantum nidore astimasset, quemq; ob sanguinem, qui Laconici maris testudinibus innascitur, beatum predicasset. Neque verò hic solum mihi ludo fuit, verum etiam cùm Gniphonem illum feneratorem gementem viderem, & quòd pecunijs, dum licuisset, usus non fuisset, propriam sortem deplorantem. Immo quòd ne semel quidem illis a se gustatis, verum luxu perduto Rhodochari relictis, è viuis excessisset (hic enim quia genere proximus erat, in hereditatem lege vocabatur) hac, inquam, cùm cernerem, risum sistere nullo modo potui, praesertim recordatus, quam in vita pallidus semper & squallidus obambulasset, & vultu praecurarum magnitudine tristi. Deinde, quòd solis dignus opulentus fuisset, quibus talenta, & milliones supputare consueuisset, ea paulatim, & minutatim corradendo, qua fortunatissimus Rhodocharis haud ita multò post fuerat egregiè distracturus. Hæc Micyllus ubi pro felici pauperum morte, contra infelicia diuitum fata perorauit, Cyniscus, in cymba Charontis, inter nauigandum, nautica aliqua cantilena, remiges cantu accendere voluit: sed opulenti plorando obstreperunt; & vnus quidem vociferabatur: *Hei mihi, qua reliqui pradia?* Alius verò: *Hen quàm fertiles agros?* Alius: *Me miserum, qualem reliqui domum?* Alius, *Va, va infantulis meis.* Alius: *Quis nunc uvas decerpit è vitibus, quas hoc anno plantavi?* Hæc Micyllus plorantes ridebat. Sed iuebatur & ipse cum plorantibus complorare, quandoquidem fas non esset, quemquam,

citra.

et lachrymas pernaigare. Negantem sibi causas esse plorandi rogabat Mercurius, vt saltem pro more paulisper ingemeret. Cui Micyllus, *Quin hac gratia, quando ita vis, inquebat, plorabo.* Cumque aliam plorandi causam nullam posset excogitare, ita iugemuit: *Hei mihi, quot lora reliqui, hei crepidas antiquatas! Eheu maraidos calceos. Non ego infelix posthac à manè ad vespèram usq; sine cibo peragam, nec hiemis tempore sine calceis & seminudus oberrabo, dentes præ frigoris acerbitate complodendo. Quis tandem meam habebit subulam? quis aciculam?* Talia nimirum pauperibus in morte occurrunt momenta lamentandi.

Pœtica hac fitione homo etiam impius expressit veritatem, qua agnita, vel ipsi Philosophi Ethnici opulentia paupertatem antetulerunt, vt expeditius morerentur. Sed longè efficacius, quàm agrè diuites, quàmq; magno animo pauperes ex hac vita exeant, verè historia docuerunt. Balthassar rex Babylonis, magnæ potentia, magnarum opum, exemplo Nabuchodonosoris patris, hoc est, aui sui, qui ante eum fuerat in figuram bestia commutatus, non est correctus: sed fecit grande conuiuium optimatibus suis mille, & praecepit iam temulentus, vt afferrentur vasa aurea & argentea, qua asportauerat Nabuchodonosor pater eius de templo, quod fuit in Ierusalem &c. Bibebant vinum, & laudabant deos suos aureos, & argenteos, ferreos ligneosq; & lapideos. In eadem hora apparuerunt digiti, quasi manus hominis scribentis contra candelabrum in superficie parietis aulae regiae: & rex aspicebat articulos manus scribentis. Tunc facies regis commutata est: & cogitationes eius conturbabant eum: & compages renum eius soluebantur, & genua eius ad se inuicem collidebantur. Ecce quò diuitia ducant; raptæ è templo à Nabuchodofore, per filium eius Euilmerodach, ad nepotem Balthasarem (qui consueto scripturae more, aui sui filius vocatur) sacrilega hereditate transierunt; ille, vt opulentus, epulatus est; immo & inebriatus; deinde non solum sacrilegus possessor, sed etiam vsurpator fuit, nam nouum sacrilegiũ commisit vasa Deo dicata profanando. Deniq; id fecit, nõ sine insigni contumelia veri Dei, cui in vasis cultui eius dicatis insultauit, quippe cum combibonibus suis laudabat deos suos aureos & argenteos, &c. quasi victores Dei Israël. At non morata est vindicta diuina. Non enim duntaxat eadem statim no-

IV.

Daniel. 5.

Jerem. 27. h. lius filij eius vocatur.

Et in